

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2019-09-23 Nr. LR-1421-(1.17)

DĖL ADVOKATŲ KAMBARIŲ ĮRENGIMO TEISMUOSE

Teisėjų taryboje ir Nacionalinėje teismų administracijoje (toliau – Administracija) yra gautas Lietuvos advokatų tarybos (toliau – Advokatų taryba) 2019 m. liepos 5 d. raštas Nr. 579 „Dėl advokatų kambarių Lietuvos teismuose“ (priedas 1). Advokatų taryba, siekdama tęsti 2017-2018 metais pradėtą įgyvendinti projektą „Advokatų kambarių įrengimas teismuose“, prašo Teisėjų tarybos imtis priemonių, kad būtų suformuotas bendras teismų sistemos požiūris, jog advokatų kambariai palaipsniui turėtų būti įrengiami visuose teismuose (rūmuose). Taip pat Advokatų taryba pakartotinai išreiškė poziciją, kad galėtų būti papildytas Teisėjų tarybos 2015 m. sausio 30 d. nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) patvirtintas Pavyzdinis pagrindinių teismų pastatų ir patalpų projektavimo ir įrengimo reikalavimų aprašas, aiškiai jame numatant, kad, projektuojant ir įrengiant naujus ar rekonstruojant esamus teismų pastatus ir patalpas, būtų numatyti ir advokatams (advokatų padėjėjams) skirti kambariai.

Administracija, vykdydama Teisėjų tarybos pirmininko pavedimą parengti Advokatų tarybos prašymą svarstyti Teisėjų tarybos posėdyje, atliko advokatų kambarių įrengimo galimybių pagal esamą teismų pastatų infrastruktūros būklę analizę (priedas 2) bei pateikė šiuos klausimus svarstyti Teisėjų tarybos Teismų administravimo komitetui (toliau – Komitetas).

Nuomonę pateikę 3 Komiteto nariai iš esmės pritarė pozicijai, jog, įvertinus pastatų infrastruktūrinės ir finansinės galimybes bei neišskiriant nei vienos proceso dalyvių grupės, teismuose (rūmuose) palaipsniui būtų įrengiami advokatų kambariai. Tačiau su sąlyga, kad, planuojant ilgalaikius veiksmus, prioritetas turėtų būti skiriamas ne išorės, o teismo vidaus poreikiams – teismo personalo darbo vietoms įrengti, nepilnamečių apklausos, įslaptintų liudytojų kambariams, patalpoms mediacijai, darbui su slaptais dokumentais. Aprašo keitimui Komiteto 2 nariai nepritarė, 1 narys pasiūlė Apraše numatyti reikalavimą, kad advokatų ir prokurorų kambariai būtų projektuojami tik statant naujus teismų pastatus, o rekonstruojant pastatus – tokios patalpos būtų įrengiamos tik *esant galimybei*.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šiuos Advokatų tarybos pateiktus prašymus teikiame svarstyti Teisėjų tarybai artimiausiame posėdyje bei pridedame visą su šiuo klausimu susijusią medžiagą.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos advokatų tarybos 2019 m. liepos 5 d. raštas Nr. 579 „Dėl advokatų kambarių Lietuvos teismuose“, 2 lapai.
2. Analizė (su priedais), 8 lapai, 1 Excel lentelė.
3. Svarstymo Komitete pažyma, 2 lapai.

Direktorė

Natalija Kaminskienė

Vaida Struckienė, tel. (8 5) 251 4125, el. p. vaida.struckiene@teismai.lt

(originalas siunčiamas nebus)

LIETUVOS
TEISMAI

LIETUVOS
ADVOKATŪRA

Duomenys kaupiami Juridinių asmenų registre, kodas 300099149, Tiltų g. 17, LT-01101 Vilnius, www.advokatura.lt
Tel. +370 5 262 4546, faks. +370 5 212 1859, el. p. la@advokatura.lt, a. s. SEB bankas LT877044060001030612

Teisėjų tarybos pirmininkui, Lietuvos apeliacinio
teismo pirmininkui Algimantui Valantinui

2019-07-05 Nr. 579

Nacionalinės teismų administracijos direktorei
Doc. dr. Natalijai Kaminskienei

DĖL ADVOKATŲ KAMBARIŲ LIETUVOS TEISMUOSE

Lietuvos advokatūra vertina, jog bendravimą su Lietuvos teismais, įrengiant kambarius advokatams, Nacionalinė teismų administracija įvardina kaip sėkmingą. Mes siekiame tęsti 2017-2018 metais pradėtą įgyvendinti projektą – „Advokatų kambarių įrengimas teismuose“, kuris atitinka įprastą užsienio valstybių praktiką, nereikalauja iš teismų jokių lėšų ir neturi jokių neigiamų pasekmių.

Lietuvos advokatūra kreipėsi į Šiaurės valstybių advokatūras, siekdama išsiaiškinti šių valstybių praktiką. Suomijoje, Danijoje, Norvegijoje ir Islandijoje *visuose* teismuose, nepriklausomai nuo teismo kompetencijos ar teismo instancijos, yra įrengti advokatų kambariai. Šių kambarių buvimas teismuose yra grindžiamas keliomis pamatinėmis vertybėmis – teismo pagarba proceso šalims bei šalių lygybės prieš teismą principu. Pagarbus požiūris į proceso šalis lemia ir proceso šalių bei Lietuvos gyventojų pagarbų požiūrį į teismą. Advokatų kambariai teismuose ne tik sudaro sąlygas advokatui tinkamai pasirengti bylai teisme, tačiau ir atrodyti pagarbiai tiek teismo, tiek kliento, tiek ir savo profesijos atžvilgiu, be kita ko, atsižvelgiant ir į meteorologines Lietuvos klimato sąlygas.

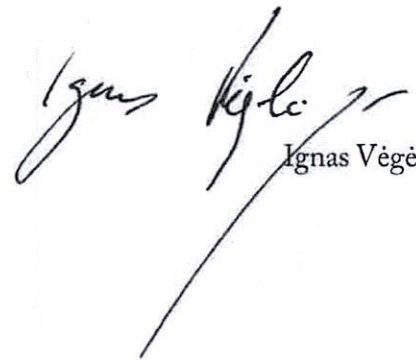
Dar daugiau, mūsų nuomone, advokatų kambarių įrengimas teismuose rodo ir paties teismo suvokimą bei požiūrį į proceso šalis, į advokato profesiją, atskirais atvejais – ir į teisę į gynybą. Pažymėtina, kad lygiateisiškumo pagrindais tokie kambariai būtinai įrengtini tuose teismuose, kuriuose yra įrengti prokurorams skirti kambariai (patalpos).

Lietuvos advokatūra laikosi nuomonės, kad perspektyvoje reikėtų orientuotis į situaciją, kuomet advokatų kambariai bus įrengti visuose teismuose (rūmuose) ir prašo Teisėjų tarybos, jog būtų suformuotas bendras tokią kryptį patvirtinantis teisėjų korpuso požiūris. Taip pat norėtumėme pakartoti savo 2018 m. kovo 14 d. raštu Nr. 269 išdėstytą poziciją, jog galėtų būti papildytas Teisėjų tarybos 2015 m. sausio 30 d. nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) patvirtintas Pavyzdinis pagrindinių teismų

pastatų ir patalpų projektavimo ir įrengimo reikalavimų aprašas, aiškiai numatant, kad projektuojant ir įrengiant naujus ar rekonstruojant esamus teismų pastatus ir patalpas, būtų numatyti ir advokatams (advokatų padėjėjams) skirti kambariai.

Mes vertiname Teisėjų tarybos ir Nacionalinės administracijos pagalbą vykdant šį projektą, kad 2019 m. galime tęsti šią iniciatyvą, ir manome, jog ši iniciatyva galėtų būti tęsiama ne *ad-hoc* pagrindu kiekvienais metais, o iš anksto planuojant veiksmus ilgesniam laikotarpiui (trejiems – penkeriems metams).

Advokatų tarybos pirmininkas

Ignas Vėgėlė

LIETUVOS
ADVOKATŪRA

Duomenys kaupiami Juridinių asmenų registre, kodas 300099149, Tiltu g. 17, LT-01101 Vilnius, www.advokatura.lt
Tel. +370 5 262 4546, faks. +370 5 212 1859, el. p. la@advokatura.lt, a. s. SEB bankas LT877044060001030612

Nacionalinės teismų administracijos direktorei
Doc. dr. Natalijai Kaminskienei

2019-06-14 Nr. 513

DĖL ADVOKATŲ KAMBARIŲ ĮRENGIMO

Sklandžiai bendradarbiaudami tarp Nacionalinės teismų administracijos, Lietuvos Teismų bei Lietuvos advokatūros 2017-2018 metais pradėjome įgyvendinti projektą – „Advokatų kambarių įrengimas Teismuose“. 2017 metais advokatų kambariai buvo įrengti Kauno apygardos teisme bei Šiaulių apygardos teisme. 2018 metais tokie kambariai buvo įrengti Marijampolės apylinkės teisme, Vilniaus apygardos administraciniame teisme ir Vilniaus miesto apylinkės teisme. Esame nuoširdžiai dėkingi tiek minėtų teismų vadovams, Teisėjų Tarybai bei Jums už pagalbą įrengiant advokato kambarius ir sukuriant advokatams palankias sąlygas pasiruošti teismo posėdžiams.

Minėtuose Teismuose, įgyvendinant šią įprastą užsienio šalyse praktiką Lietuvoje, advokatams ir advokatų padėjėjams suteiktos sąlygos tinkamai pasiruošti bylos nagrinėjimui teismo posėdyje, užtikrintos kokybiškos ir patogios darbo sąlygos. Advokatūros lėšomis atnaujintos advokatų kambarių teismo patalpos, įsigyti baldai ir kompiuterinė įranga, teismuose advokatams suteiktos ne tik pačios patalpos, bet ir prieiga prie interneto, užtikrinanti galimybę jungtis prie atitinkamų teismų sistemų. Saugumo sumetimais advokatai ir advokatų padėjėjai, į advokato kambarius advokatai (advokatų padėjėjai) patenka naudodamiesi modernia elektronine patekimo į teismo patalpas sistema.

Atsižvelgdami į itin palankius advokatų bendruomenės atsiliepimus, esame pasirengę tęsti šį projektą. Prašytume Jūsų tarpininkauti suteikiant galimybę Advokatūrai įrengti tokius kambarius teismuose, kuriuose yra didžiausias nagrinėjamų bylų srautas. Manytume, kad tikslinga įrengti advokatų kambarius Alytuje, Panevėžyje, Šiauliuose, Klaipėdoje, Kaune, Vilniuje visų pakopų teismuose (apylinkės, apygardos, Lietuvos apeliaciniame, Lietuvos Aukščiausiame teisme). Esame pasirengę susitikti ir aptarti konkrečias įrengimo sąlygas su Jūsų įstaigos bei Teismų, kuriuose yra galimybė įrengti advokato kambarius, atsakingais asmenimis.

Pagarbiai

Advokatų tarybos pirmininkas

Ignas Vėgilė

DĖL ADVOKATŲ KAMBARIŲ ĮRENGIMO TEISMUOSE

Teisėjų taryboje ir Nacionalinėje teismų administracijoje (toliau – Administracija) gautas Lietuvos advokatų tarybos (toliau – Advokatų taryba) 2019 m. liepos 5 d. raštas Nr. 579 „Dėl advokatų kambarių Lietuvos teismuose“. **Lietuvos advokatūra, siekdama tęsti 2017-2018 metais pradėtą įgyvendinti projektą „Advokatų kambarių įrengimas teismuose“, prašo:**

1) imtis priemonių, kad būtų suformuotas bendras teismų sistemos požiūris, kad advokatų kambariai palaipsniui turėtų būti įrengti visuose teismuose (rūmuose); advokatų kambarių įrengimo iniciatyvą tikslinga tęsti ne *ad hoc* pagrindu kiekvienais metais, o planuojant veiksmus ilgesniam laikotarpiui (3-5 metams į priekį). Paašškinta, kad advokatų kambariai yra įprasta praktika užsienio valstybėse; pažymėta, kad, lygiateisiškumo pagrindais, advokatų kambariai būtinai įrengtini tuose teismuose, kuriuose yra įrengti prokurorams skirti kambariai (patalpos).

2) taip pat Advokatų taryba pakartotinai išreiškė poziciją, kad galėtų būti papildytas Teisėjų tarybos 2015 m. sausio 30 d. nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) patvirtintas Pavyzdinis pagrindinių teismų pastatų ir patalpų projektavimo ir įrengimo reikalavimų aprašas, aiškiai jame numatant, kad, projektuojant ir įrengiant naujus ar rekonstruojant esamus teismų pastatus ir patalpas, būtų numatyti ir advokatams (advokatų padėjėjams) skirti kambariai.

Pažymėtina, kad Lietuvos advokatūra dėl advokatų kambarių įrengimo teismuose jau yra kreipusis į Administraciją 2019 m. birželio mėn. 13 d. raštu Nr. 513 (priedas 1), prašydama tarpininkauti įrengiant advokatų kambarius teismuose, kuriuose yra didžiausias nagrinėjamų bylų srautas. Advokatų tarybos nuomone, tikslinga įrengti tokius kambarius Alytuje, Panevėžyje, Šiauliuose, Klaipėdoje, Kaune, Vilniuje visų pakopų teismuose (apylinkės, apygardos, Lietuvos apeliaciniam teismui, Lietuvos Aukščiausiam Teismui).

Administracija 2019 m. birželio 26 d. raštu informavo Advokatų tarybą, kad, atlikus nurodytą Lietuvos teismų apklausą dėl techninių ir organizacinių galimybių skirti atskiras patalpas advokatų (advokatų padėjėjų) kambariams ar pagerinti esamų tokių patalpų būklę, *4 teismai – Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos apeliacinis teismas, Šiaulių apylinkės teismas, Alytaus apylinkės teismas* – nurodė turintys minimalių techninių ir organizacinių galimybių įrengti advokatų (advokatų padėjėjų) kambarius ar pagerinti esamų tokių patalpų būklę ir esantys pasirengę bendradarbiavimo galimybes aptarti su Lietuvos advokatūra. *Kiti apklausti teismai nurodė, kad neturi galimybių surasti laisvų patalpų, kuriose būtų galima įrengti advokatų (advokatų padėjėjų) kambarius.*

2019 m. rugpjūčio mėn. Administracija kreipėsi į visus Lietuvos teismus dėl papildomos informacijos pateikimo, siekiant išsiaiškinti faktinę situaciją ir technines bei organizacines galimybes dėl kambarių įrengimo teismuose/teismų rūmuose (būtent: ar teismuose yra įrengtos proceso dalyviams skirtos patalpos bei ar būtų galimybė įrengti atskiras patalpas atskiroms proceso dalyvių grupėms (advokatams, prokurorams, specialioms liudytojams, nukentėjusiesiems)).

Bendras teismų/teismo rūmų, kaip pastatų infrastruktūros vienetų, skaičius – 62. Buvo gauta informacija apie visus (62) teismus/teismo rūmus. Pagal teismų suteiktą informaciją, šiuo metu atskiri advokatų kambariai yra įrengti 12 teismų/teismų rūmų, prokurorų kambarių yra 13. **Tik mažiau nei trečdalis (26 proc.) teismų, kurie neturi įsirengę nei advokato, nei prokuroro kambario, nurodė, kad turi galimybę įrengti advokatų arba prokurorų kambarį.** Apklausos rezultatų suvestinė pateikiama 1 lentelėje. Detalūs apklausų duomenys pateikiami priede 2.

1 lentelė

Eil. Nr.	Pavadinimas	Apklauso rezultatas (Teismas/teismo rūmai, vnt.)	Bendras teismų/teismo rūmų skaičius	Proc.
1	Gauta informacija apie teismų rūmus	62	62	100%
2	Teismų rūmų skaičius su įrengtais proceso dalyvių kambariais	9	62	15%
3	Teismų rūmų skaičius su įrengtomis patalpomis specialiesiems liudytojams	11	62	18%
4	Teismų rūmų skaičius su įrengtais atskirais advokatų kambariais	13	62	21%
5	Teismų rūmų skaičius su įrengtais atskirais prokurorų kambariais	12	62	19%
6	Teismų rūmų skaičius, kuriuose būtų galimybė įrengti advokatų arba prokurorų kambarį (iš tų, kurie tokio kambario neturi)	13	50	26%

Advokatų kambarių įrengimas galiojančio teisinio reguliavimo kontekste. Lietuvos Respublikos teismų įstatyme, Lietuvos Respublikos advokatūros įstatyme nėra nustatyta reikalavimo teismo patalpose įrengti atskiroms proceso dalyvių grupėms, įskaitant ir advokatus (advokatų padėjėjus), skirtas patalpas. Šiuo metu pagrindinius teismų pastatų ir patalpų projektavimo ir įrengimo reikalavimus reglamentuoja Teisėjų tarybos 2015 m. sausio 30 d. nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) patvirtintas Pavyzdinis pagrindinių teismų pastatų ir patalpų projektavimo ir įrengimo reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas). Aprašo 97 punkte nustatyta, kad teismo pastato viešojoje erdvėje turi būti įrengiami **proceso dalyvių pasitarimų kambariai**, 98-103 punktuose apibrėžti jiems keliami reikalavimai (patalpų plotas – 10–15 kv. m.; trims teismo posėdžių salėms įrengiamas vienas proceso dalyvių pasitarimų kambarys, tačiau ne mažiau kaip vienas teismui, ir kt.). Taigi pagal Aprašo nuostatas pasitarimų kambariai yra skirti visiems proceso dalyviams, neišskiriant nė vienos proceso dalyvių grupės.

Tačiau pažymėtina, kad Aprašas taikomas tik naujai statomiems ir rekonstruojamiems teismų pastatams, todėl jame įtvirtinti reikalavimai nėra taikomi jau esamiems pastatams (patalpoms), kuriuose nėra planuojama rekonstrukcija. Taip pat Aprašas yra pavyzdinis teisės aktas, nustatantis siektiną teismų pastatų infrastruktūros būklę, tačiau, atsižvelgiant į kiekvieno teismo pastato specifiką, reikalavimų įgyvendinimo lygis ir galimybės praktikoje gali skirtis.

Rekomendacijos naujai statomiems teismų pastatams yra pateikiamos ir Europos teisingumo priežiūros efektyvumo komisijos (CEPEJ) priimtose Teismo patalpų organizavimo ir prieinamumo gairėse¹ (2014). Jose nustatyta, kad, *atsižvelgiant į esminį advokatų vaidmenį atliekant įvairias procedūras teisme, teismuose turi būti įrengtos specialios patalpos, kuriose advokatai galėtų konfidencialiai susitikti su savo klientais (minėtų gairių 99 punktas).*

Taigi, nors pagal šiuo metu nustatytą teisinį reguliavimą Lietuvos teismai esamuose pastatuose neturi pareigos įrengti advokatų kambarių, įvertinus CEPEJ rekomendacijas, **tokių kambarių įrengimo galimybės turėtų būti vertinamos kompleksiškai, atsižvelgiant į faktinę teismų (rūmų) pastatų būklę, įvertinus visų proceso dalyvių poreikius ir teismų galimybes juos užtikrinti.** Taip pat didelę įtaką šiems klausimams spręsti lemia ir pačių teismų iniciatyvumas, bendradarbiavimo siekimas.

¹ Guidelines on the organisation and accessibility of court premises, adopted by European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ) (2014), nuroda į šaltinį: <https://rm.coe.int/16807482cb>

Advokatų kambarių įrengimo praktika užsienio valstybėse.

Lietuvos advokatūra 2019 m. liepos 5 d. rašte nurodė, kad Suomijoje, Danijoje, Norvegijoje ir Islandijoje visuose teismuose, nepriklausomai nuo teismo kompetencijos ar teismo instancijos, yra įrengti advokatų kambariai. Tačiau pažymėtina, kad Lietuvos advokatūra nepateikė užsienio valstybių praktiką pagrindžiančių konkretesnių duomenų – koks teisinis reguliavimas, kokie reikalavimai taikomi įrengiant advokatų kambarius, ar privaloma įrengti tik naujai statomuose (rekonstruojamuose) pastatuose, ir pan.

Siekiant išanalizuoti užsienio valstybių praktiką, Administracija apklausė 36 užsienio valstybes (Europos teismų tarybos tinklo dalyves). Buvo gauti 10 valstybių atsakymai (priedas 3). **Apklausų rezultatai rodo, kad užsienio šalių praktika yra labai skirtinga:** teismuose gali būti įrengiamos atskiros patalpos advokatams (pvz., Ispanija, Italija, Danija) arba tik spintelės mantijų laikymui (Malta), kai kuriose šalyse yra įrengiami tik bendri kambariai visiems proceso dalyviams (Norvegija), kitose šalyse (Kroatija, Latvija), advokatų kambariai nėra įrengiami. Visgi pažymėtina, kad proceso dalyviams skirtų patalpų (atskirų ar bendro naudojimo) įrengimas užsienio šalyse priklauso nuo to, ar teismas turi laisvų patalpų (Norvegija, Danija, Austrija, Slovėnija).

Advokatų kambarių įrengimo galimybės pagal esamą teismų pastatų infrastruktūros būklę.

Igyvendinant Lietuvos advokatūros projektą, advokatų kambarių įrengimas, t. y. teismo patalpų pritaikymas advokatų poreikiams, finansuojamas projekto lėšomis – skirti teismų lėšų neprašoma. Tačiau pastebėtina, kad esama teismų pastatų infrastruktūra ir jos būklė ne visuose teismuose (rūmuose) sudaro galimybes įrengti atskiras patalpas atskiroms proceso dalyvių grupėms. Didžiosios daugumos teismų (rūmų) pastatai yra seni, patalpų išplanavimas nepritaikytas teismų pastatams keliamiems reikalavimams, dauguma apklaustų teismų nurodė, kad nėra laisvos vietos įrengti papildomas, specialios paskirties patalpas. **Taigi pagal dabartinę situaciją atskirų patalpų advokatams įrengimas visuose teismuose (rūmuose) dėl objektyvių priežasčių gali būti realiai neįgyvendinamas.**

Taip pat svarbu pažymėti, kad advokatams skirtų kambarių įrengimo galimybės turėtų būti vertinamos kompleksiskai, neišskiriant vienos proceso dalyvių grupės – advokatūros atstovų, tačiau atsižvelgiant ir kitų proceso dalyvių interesus ir poreikį turėti atskiras patalpas, pvz., prokurorų, liudytojų, nepilnamečių asmenų interesus, mediacijos proceso veiklai vykdyti (Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymo 23 straipsnio 8 dalis). **Manytina, kad teismuose, kuriuose būtų įrengiami advokatų kambariai, proceso šalių lygiateisiškumo pagrindais galėtų būti sudaryta galimybė turėti atskirą patalpą ir prokurorams, pasiūlant Lietuvos generalinei prokuratūrai savo lėšomis įsirengti prokurorų kambarius.**

Dėl advokatų kambarių įrengimo planavimo veiksmų 3-5 m. laikotarpiui. Advokatų taryba prašo advokatų kambarių iniciatyvą tęsti ne *ad hoc* pagrindu kiekvienais metais, o planuojant veiksmus ilgesniam laikotarpiui (3-5 m. į priekį).

Administracija nuo 2017 m. pradėjo vykdyti didesnės apimties teismų pastatų remonto darbus, kurių tikslas atnaujinti teismų patalpas (2017 m. remontas atliktas Plungės apylinkės teismo Palangos rūmuose, o 2018 – 2019 m. Kauno apylinkės teismo Kauno rūmuose). Administracija, planuodama 2020 m. ir vėlesnių metų remontus, kartu su 2020 m. programos „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ samata teiks Teisėjų tarybai svarstyti teismų pastatų, kuriuose planuojama atlikti didesnės apimties remonto darbus per ateinančius 3-4 metus, sąrašą. Planuojant didesnės apimties remonto darbus teismų pastatų viešosiose erdvėse, Administracija galėtų atsižvelgti į poreikį sukurti geresnes sąlygas proceso dalyviams (advokatams ir prokurorams), jeigu tai leistų esama teismo pastato infrastruktūra.

Atsižvelgiant į tai, manytina, kad, planuojant didesnės apimties teismų pastatų remontų darbus, įvertinus kiekvieno planuojamo remontuoti pastato infrastruktūros galimybes, tikslinga spręsti ir dėl advokatų, prokurorų kambarių įrengimo galimybių.

Dėl Aprašo pakeitimo. Lietuvos advokatūra prašo svarstyti galimybę pakeisti Aprašą aiškiai numatant, kad, projektuojant ir įrengiant naujus ar rekonstruojant esamus teismų pastatus ir patalpas, būtų numatyti ir advokatams (advokatų padėjėjams) skirti kambariai.

Kaip minėta, šiuo metu Apraše yra numatytas reikalavimas įrengti proceso dalyvių pasitarimų kambarius. Vadovaujantis šia nuostata, esant galimybėms, projektuojant (rekonstruojant) teismų pastatus, galima įrengti ir atskirus kambarius skirtingoms proceso dalyvių grupėms – advokatams, prokurorams ir kt. Praktikoje šios nuostatos yra laikomasi ir dabar, pvz., 2016 metais rekonstruojant Šiaulių apygardos teismo pastatą buvo įrengti 2 kambariai proceso dalyviams, iš kurių vienas skirtas advokatams, kitas – prokurorams. Statant naują teismo pastatą Ukmergėje yra įrengiami 2 proceso kambariai (vienas – advokatams, vienas – prokurorams). Rekonstruojant Tauragės apylinkės teismo Šilutės rūmų pastatą yra suprojektuota įrengti 2 proceso dalyvių pasitarimų patalpas. Naujai planuojame statyti pastatą, Šeimyniškių g. 28, Vilniuje, projektuojamos 6 patalpos, skirtos proceso dalyviams.

Taip pat pažymėtina, kad, nustačius reikalavimą įrengti specialios paskirties patalpą – advokatų kambarį, tam tikruose teismuose, kurių pastatai yra seni, šis reikalavimas gali tapti praktiškai neįgyvendinamas dėl objektyvių priežasčių – nepakankamo patalpų ploto, pastato išplanavimo specifikos, finansavimo trūkumo. Taip Aprašo pakeitimu sukurtas naujas teisinis reguliavimas būtų neveiksmingas ir neefektyvus, sukeltų Lietuvos advokatūros pagrįsto lūkesčio laikytis šio reikalavimo ir teismų realių galimybių priešpriešą.

Taigi, atsižvelgiant į tai, svarstyтина, ar tikslinga keisti Aprašą, jame konkrečiai išskiriant advokatus ar (ir) ir kitus proceso dalyvius, pvz., prokurorus.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos advokatų tarybos 2019 m. birželio mėn. 13 d. raštas Nr. 513 „Dėl advokatų kambarių Lietuvos teismuose“, 2 lapai.
2. 2019 m. rugpjūčio mėn. teismų apklausos rezultatai (*Exel* lentelė).
3. Advokatų kambarių įrengimo praktika užsienio valstybėse, 2 lapai.

ADVOKATŲ KAMBARIŲ ĮRENGIMO PRAKTIKA UŽSIENIO VALSTYBĖSE

Apklausos klausimai:

1. Ar kiekviename teisme arba teismo rūmuose yra įrengiami advokatų kambariai.
2. Kokiais kriterijais vadovaujantis sprendžiama dėl advokatų kambarių įrengimo teisme ar teismo rūmuose.

Eil. Nr.	Valstybė	Ar įrengti advokatų kambariai teismuose	Pastabos/Paiškinimai
1.	Ispanija	Taip	Už advokatų kambarių įrengimą atsakinga Advokatų asociacija, kuri bendradarbiaudama su Teisingumo administracija valstybiniu ir regionų lygmeniu sprendžia dėl būtinumo įrengti advokatų kambarius teismuose. Praktikoje advokatų kambariai įrengiami plačiu mastu ir įvairios paskirties: tai gali būti kambarys mantijoms (togoms) laikyti, susitikimų kambariai, teisininkų kambariai ar net įsteigtos teisininkų kontoros. Pavyzdžiui, Ispanijos sostinėje teisminėse būstinėse yra iki 25 advokatams skirtų kambarių.
2.	Malta	Ne	Advokatai teisme turi nedidelę spintelę, kurioje saugo mantiją ir kitus asmeninius daiktus.
3.	Danija	Taip	Kiekviename naujai pastatytame teisme įrengtas mažiausiai vienas advokatų kambarys. Kambariai įrengti siekiant užtikrinti advokatų ir jų klientų pokalbių konfidencialumą.
4.	Austrija	Taip	Daugumoje Austrijos teismo pastatų, atsižvelgiant į turimą erdvę, advokatams suteikiama atskira ar daugiafunkcinio naudojimo patalpa, kurioje yra telefono ir elektros jungtis, stalas ir kėdės. Patalpos naudojamos trumpiems susitikimams su klientais ar dirbti laukiant teismo posėdžio.
5.	Kroatija	Ne	
6.	Italija	Taip	Teismuose nėra advokatų biurų (<i>pastaba – užklausos atsakyme nurodyta „lawyer's offices“</i>) advokatams. Tačiau yra įrengti kambariai, skirti advokatams laukti teismo posėdžio.

7.	Norvegija	Iš dalies taip	Atskirų kambarių advokatams nėra. Pagal galimybes įrengiami maži kambariai, kurie gali būti naudojami advokatų ir kitų teismo lankytojų. Šie kambariai naudojami darbui arba susitikimams. Kambario ploto norma – 10 kv. m. Teismuose, kuriuose įrengtos laikino sulaikymo kameros, šalia turi būti įrengtas ir 5 kv. m. ploto kambarys, skirtas kaltinamojo ir gynėjo susitikimui.
8.	Latvija	Ne	Pagal Latvijos Respublikos teisės aktus, yra reikalavimas įrengti tik atskirą kambarį prokurorams, advokatams – ne, tačiau praktikoje dėl patalpų ploto stygiaus ir prokurorų kambariai nėra įrengti kiekviename teisme. Viešų diskusijų dėl poreikio įrengti kambarius advokatams nebuvo.
9.	Bulgarija	Iš dalies taip	Pagal Bulgarijos Respublikos teisės aktus nėra reikalavimo įrengti advokatų kambarius teismuose. Pagal Advokatūros įstatymą, bylos dalyviai, jų atstovai ir advokatai susipažįsta su bylos dokumentais kanceliarijos patalpose arba skaitykloje. Tokių skaityklų ar advokatų kambarių įsteigimas priklauso nuo to, ar atitinkamame teisme yra tinkamos patalpos, ir nuo kiekvieno teismo vidaus organizavimo. Paprastai kiekvieno teismo vidaus darbo tvarkos taisyklėse nurodoma, ar yra įrengtas advokatų kambarys. Pavyzdžiui, Aukščiausiojo kasacinio teismo vidaus darbo tvarkos taisyklėse nustatyta, kad suplanuotos teismo bylos turi būti saugomos ir numatytos tam, kad bylos šalys, jų atstovai procese ir jų advokatai galėtų juos išnagrinėti specialiai skirtame advokatų kambaryje.
10.	Slovėnija	Iš dalies taip	Advokatų kambarių nėra įrengta kiekviename teisme, juos turi keletas, paprastai didesnių, teismų. Dažniausi jų įrengimo kriterijai yra kiekvieno teismo erdvinės sąlygos. Sprendimą turėti tokį kambarį ar ne, priima teismo pirmininkas. Advokatų kambarių paskirtis yra suteikti advokatams galimybę palikti paltus, portfelius, skėčius ir kt. Paprastai tai yra gana maži kambariai.

**APKLAUSOS APIE PROCESO DALYVIŲ KAMBARIUS TEISMUOSE
REZULTATŲ SUVESTINĖ**

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rezultatas	Bendras kiekis	Proc.
1	<i>Gauta informacija apie teismų rūmus</i>	62	62	100%
2	<i>Teismų rūmų skaičius su įrengtais proceso dalyvių kambariais</i>	9	62	15%
3	<i>Teismų rūmų skaičius su įrengtomis patalpomis specialiesiems liudytojams</i>	11	62	18%
4	<i>Teismų rūmų skaičius su įrengtais atskirais advokatų kambariais</i>	13	62	21%
5	<i>Teismų rūmų skaičius su įrengtais atskirais prokurorų kambariais</i>	12	62	19%
6	<i>Teismų rūmų skaičius, kuriuose būtų galimybė įrengti advokatų arba prokurorų kambarį (iš tų kurie tokio kambario neturi)</i>	13	50	26%

APKLAUSOS APIE PROCESO DALYVIŲ KAMBARIUS TEISMUOSE REZULTATAI

Eil. Nr.	Teismo (teismo rūmų*) pavadinimas	Ar Jūsų teisme (teismo rūmuose) yra įrengtas kambarys teismo proceso dalyviams?			Ar Jūsų teisme (teismo rūmuose) yra įrengtas atskiras kambarys, skirtas tik specialiesiems liudytojams ir/ar nukentėjusiesiems?			Ar Jūsų teisme (teismo rūmuose) yra įrengtas atskiras kambarys, skirtas tik advokatams?			Ar Jūsų teisme (teismo rūmuose) yra įrengtas atskiras kambarys, skirtas tik prokurorams?			Jeigu iki šiol Jūsų teisme (teismo rūmuose) nėra advokatų ir/ar prokurorų kambario, ar matytumėte galimybę skirti patalpas tokiam(-iems) kambariui(- iams) įrengti?		
		"Taip"	"Ne"	Pastabos	"Taip"	"Ne"	Pastabos	"Taip"	"Ne"	Pastabos	"Taip"	"Ne"	Pastabos	"Taip"	"Ne"	Pastabos
1	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	X				X			X		X				X	Yra kambarys Teismo lankytojams
2	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas		X			X			X			X			X	
3	Lietuvos apeliacinis teismas		X			X	Tokios patalpos nėra. Esant poreikiui teismo posėdžių metu apklausti proceso dalyvius, naudojamos Teismo darbuotojų darbo kabinetas.		X		X		Bendras Apeliacinio teismo ir Vilniaus apygardos teismų kabinetas.	X		Tokia patalpa galėtų būti rengiama prokurorų kabinete, įrengiant bedrą prokurorų/advokatų kabineta, kuriuo naudotųsi Apeliacinio ir Vilniaus apygardos teismų bylose dalyvaujantys prokurorai ir advokatai.
4	Vilniaus apygardos teismas		X			X			X			X			X	Neturime tam patalpų
5	Kauno apygardos teismas		X			X		X		Įrengė advokatų rūmai	X					
6	Klaipėdos apygardos teismas		X			X			X		X				X	
7	Šiaulių apygardos teismas	X				X		X				X			X	
8	Panevėžio apygardos teismas	X				X			X			X		X		Esant finansavimui ir atlikus statybos darbus, galima būtų įrengti tokį kambarį
9	Vilniaus miesto apylinkės teismas		X		X		teisme yra įrengti 2 kambariai, skirti pažeidžiamų proceso dalyvių apklausai	X			X					
10,1	Kauno apylinkė teismo Jonavos rūmai		X			X			X	Prokurorai ir advokatai kartu		X	Prokurorai ir advokatai kartu		X	Nėra vietos
10,2	Kauno apylinkė teismo Kaišiadorių rūmai		X		X			X			X				X	Advokatų ir/ar prokurorų kambariai teismo rūmų pastate, jau yra.
10,3	Kauno apylinkė teismo Kauno rūmai		X		X		Tik pastate Laisvės al. 103, Kaune.		X		X		Tik pastate Laisvės al. 103, Kaune.	X		Yra galimybė įrengti pastate Laisvės al. 103, Kaune. Kitame
10,4	Kauno apylinkė teismo Kėdainių rūmai		X			X			X			X			X	
11,1	Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos miesto rūmai		X			X			X			X			X	
11,2	Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos rajono rūmai		X			X			X			X			X	
21	Vilniaus apygardos administracinis teismas		X			X		X				X				
12,1	Šiaulių apylinkės teismo Joniškio rūmai		X	nėra laisvų patalpų		X	nėra laisvų patalpų		X	kartu su prokurorais		X	kartu su advokatais	X		yra galimybė įrengti panaudojant laisvus kabinetus
12,2	Šiaulių apylinkės teismo Kėsmės rūmai		X	nėra laisvų patalpų		X	nėra laisvų patalpų		X	kartu su prokurorais		X	kartu su advokatais		X	nėra laisvų patalpų
12,3	Šiaulių apylinkės teismo Pakruojo rūmai	X		kartu su prokurorais ir advokatais		X	yra galimybė įrengti panaudojant laisvą kabinetą		X	kartu su prokurorais		X	kartu su advokatais	X		yra galimybė įrengti panaudojant laisvus kabinetus
12,4	Šiaulių apylinkės teismo Radviliškio rūmai		X	nėra laisvų patalpų		X	nėra laisvų patalpų		X	kartu su prokurorais		X	kartu su advokatais		X	nėra laisvų patalpų
12,5	Šiaulių apylinkės teismo Raseinių rūmai		X	nėra laisvų patalpų		X	nėra laisvų patalpų		X	nėra		X	nėra		X	nėra laisvų patalpų
12,6	Šiaulių apylinkės teismo Šiaulių rūmai	X		kartu su prokurorais ir advokatais		X	nėra laisvų patalpų		X	kartu su prokurorais		X	kartu su advokatais		X	nėra laisvų patalpų
13,1	Panevėžio apylinkės teismo Biržų rūmai		X			X			X			X			X	
13,2	Panevėžio apylinkės teismo Kupiškio rūmai		X			X			X			X			X	
13,3	Panevėžio apylinkės teismo Panevėžio rūmai		X			X			X			X			X	
13,4	Panevėžio apylinkės teismo Pasvalio rūmai		X			X			X			X			X	
13,5	Panevėžio apylinkės teismo Rokiškio rūmai	X				X		X		Viena patalpa advokatams ir prokurorams	X		Viena patalpa advokatams ir prokurorams		X	

14,1	Alytaus apylinkės teismo Alytaus rūmai		X			X		X	Skirta viena patalpa kartu su prokurorais		X	Skirta viena patalpa kartu su advokatais		X	Nėra galimybių dėl patalpų trūkumo, nebent pagerinti esamą patalpą.
14,2	Alytaus apylinkės teismo Druskininkų rūmai		X			X	X		Naudojasi nepritaikyta patalpa, todėl reikėtų pagerinti sąlygas.		X	Tame pačiame pastate įsikūrusi ir prokuratūra	X		Advokatai naudojami tam nepritaikyta patalpa, todėl reikėtų pagerinti sąlygas.
14,3	Alytaus apylinkės teismo Lazdijų rūmai	X			X		X			X				X	Nėra poreikio
14,4	Alytaus apylinkės teismo Prienų rūmai		X			X		X			X			X	Nėra galimybių dėl patalpų trūkumo
14,5	Alytaus apylinkės teismo Varėnos rūmai		X			X		X			X		X		Patalpa antrame aukšte, pakaktų tik paremontuoti ir įrengti.
15,1	Marijampolės apylinkės teismo Jurbarko rūmai		X			X		X		X			X		Advokatams yra galimybė skirti patalpą
15,2	Marijampolės apylinkės teismo Marijampolės rūmai		X	Visuose teismo rūmuose ganėtinais erdvūs yra laukiamieji šalia posėdžių salių, nėra poreikio atskiriems kambariams		X	X		Yra patalpa prie vienos posėdžių salės, kurią, esant poreikiui, galima būtų panaudoti nukentėjusiojo ar spec. ludytojo atskyrimui nuo kitų proceso dalyvių	X					
15,3	Marijampolės apylinkės teismo Šakių rūmai		X			X		X			X	nėra poreikio, nes prokuratūra įsikūrusi tame pačiame pastate, tik kitame aukšte	X		Advokatams yra galimybė skirti patalpas trečiame aukšte, ten tuščios teismo rūmų patalpos
15,4	Marijampolės apylinkės teismo Vilkaviškio rūmai		X			X	X				X	nėra poreikio, nes prokuratūra įsikūrusi šalia teismo rūmų gretimame pastate	X		Advokatams yra galimybė skirti patalpą
16,1	Plungės apylinkės teismo Kretingos rūmai		X	Tokiam kambariui nėra tinkamų patalpų. Proceso dalyviai posėdžio laukia fojė.		X		X	Tokiam kambariui nėra tinkamų patalpų.		X	Tokiam kambariui nėra tinkamų patalpų.		X	Nėra galimybės, nes nėra tam tinkamų ar laisvų patalpų.
16,2	Plungės apylinkės teismo Palangos rūmai		X	Tokiam kambariui nėra tinkamų patalpų. Proceso dalyviai posėdžio laukia fojė.		X		X	Tokiam kambariui nėra tinkamų patalpų.		X	Tokiam kambariui nėra tinkamų patalpų.		X	Nėra galimybės, nes nėra tam tinkamų ar laisvų patalpų.
16,3	Plungės apylinkės teismo Plungės rūmai		X	Tokio kambario nėra, tačiau esant poreikiui jį galėtume įrengti prieš tai į vieną kambarį sujungus dabar atskirai esančius advokatų ir prokurorų kambarius. Proceso dalyviai posėdžio laukia fojė.		X	X		Tokiam kambariui nėra tinkamų patalpų.	X					
16,4	Plungės apylinkės teismo Skuodo rūmai		X	Tokiam kambariui nėra tinkamų patalpų. Proceso dalyviai posėdžio laukia fojė.	X			X	Tokiam kambariui nėra tinkamų patalpų.		X	Tokiam kambariui nėra tinkamų patalpų.		X	Nėra galimybės, nes patalpos, kuriose būtų galima įrengti tokius kambarius yra teismo administracinėse patalpose šalia teismo darbuotojų darbo vietų (II aukšte). Advokatai ir prokurorai šiuo metu naudojami vaiko apklausos kambariu, kuris yra šalia posėdžių saliu
17,1	Tauragės apylinkės teismo Šilalės rūmai				X			X			X		X		Vietoje spec.liudytojų patalpos, nes ji netoli baudžiamųjų bylų salės ir puikiai matoma kitiems bylos dalyviams
17,2	Tauragės apylinkės teismo Šilutės rūmai		X			X		X			X			X	Advokatams pastatyta atskira užrakinama spinta pastato I aukšte.
17,3	Tauragės apylinkės teismo Tauragės rūmai	X		Prie vienos iš teismo posėdžių salių įrengtas laukiamasis, kuriame individualiai advokatams ir prokurorams pagaminta po užrakinamą spintą, kur jie gali pasidėti daiktus, pasikabinti mantijas ir pan.		X		X			X			X	
18,1	Telšių apylinkės teismo Akmenės rūmai		X			X		X			X		X		
18,2	Telšių apylinkės teismo Mažeikių rūmai		X			X		X			X		X		Yra bendras
18,3	Telšių apylinkės teismo Telšių rūmai		X			X		X			X		X		Yra bendras
19,1	Utenos apylinkės teismo Anykščių rūmai		X			X		X	kartu su prokurorais		X	kartu su advokatais		X	
19,2	Utenos apylinkės teismo Ignalinos rūmai		X			X		X			X			X	

19,3	Utenos apylinkės teismo Molėtų rūmai		X		X			X	kartu su prokurorais		X	kartu su advokatais	X		galima įrengti arba prokurorams arba advokatams.
19,4	Utenos apylinkės teismo Utenos rūmai		X			X	X				X			X	
19,5	Utenos apylinkės teismo Visagino rūmai		X			X		X			X			X	
19,6	Utenos apylinkės teismo Zarasų rūmai		X			X		X			X			X	
20,2	Vilniaus regiono apylinkės teismo Šalčininkų rūmai		X	Yra 1 bendras kambarys, skirtas visiems dalyviams.		X		X	Yra 1 bendras kambarys, skirtas visiems dalyviams.		X	Yra 1 bendras kambarys, skirtas visiems dalyviams.		X	Yra 1 bendras kambarys, skirtas visiems dalyviams.
20,3	Vilniaus regiono apylinkės teismo Širvintų rūmai		X		X			X	Advokatams ir prokurorams skirtas 1 bendras kambarys		X	Advokatams ir prokurorams skirtas 1 bendras kambarys		X	Advokatams ir prokurorams skirtas 1 bendras kambarys
20,4	Vilniaus regiono apylinkės teismo Švenčionių rūmai		X		X			X	Advokatams ir prokurorams skirtas 1 bendras kambarys		X	Advokatams ir prokurorams skirtas 1 bendras kambarys		X	Advokatams ir prokurorams skirtas 1 bendras kambarys
20,5	Vilniaus regiono apylinkės teismo Trakų rūmai	X		Naudojasi tik prokurorai, proceso dalyviai nesinaudoja	X		X		Naudojasi advokatai ir klientai		X	Prokurorai naudojami procesų dalyvių kambariu		X	Advokatams ir jų klientams skirtas 1 bendras kambarys. Prokurorai naudojami procesų dalyvių kambariu.
20,6	Vilniaus regiono apylinkės teismo Ukmergės rūmai		X			X		X			X		X		Vaikų apklausos kambarys, proceso dalyvių kambariai numatomi įrengti naujajame teismo pastate Deltuvos g.17A, Ukmergė.
20,7	Vilniaus regiono apylinkės teismo Vilniaus rajono rūmai		X	Yra 1 bendras kambarys susipažinti su bylomis, skirtas visiems dalyviams	X			X	Yra 1 bendras kambarys susipažinti su bylomis, skirtas visiems dalyviams		X	Yra 1 bendras kambarys susipažinti su bylomis, skirtas visiems dalyviams		X	Yra 1 bendras kambarys susipažinti su bylomis, skirtas visiems dalyviams
22,1	Regionų apygardos administracinio teismo Kauno		X			X		X			X			X	
22,2	Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos		X			X		X			X			X	
22,3	Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių		X			X		X			X			X	
22,4	Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio		X			X		X			X			X	

